

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова політика

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол №8 від 2 грудня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Податкова політика
Викладач (-і)	Лещук Г.В., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	+38(067)2559984
Е-mail викладача	halyna.leshchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/c1a57ddf09aad774da14
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій: https://koia.pnu.edu.ua/hrafik-provedennia-konsultatsij/
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Податкова політика» спрямований на вивчення теоретико-організаційних основ податкової політики; ознайомлення з науковими дискусіями стосовно змісту та напрямків проведення податкової політики. Формування системи знань про процес акумулювання фінансових ресурсів держави; дослідження ефективності використання категорій податкової політики; сформувані у студентів цілісну систему теоретичних знань з курсу «Податкова політика»; навчитися використовувати отримані результати в практичній управлінській діяльності; глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу «Податкова політика» - сприяти підготовці кваліфікованих фахівців, що володіють системою знань з теорії та практики оподаткування і податкової політики. Програма та тематичний план дисципліни орієнтовані на глибоке та ґрунтовне засвоєння студентами знань з теорії та практики оподаткування і реалізації податкової політики; засвоєння навиків практичної роботи у сфері оподаткування як платників податків, так і працівників органів Державної фіскальної служби України.</p> <p>Курс сформований на основі науково-обґрунтованих знань та припущень і орієнтований на сучасне економічне мислення. Отримані знання сприятимуть кращому розумінні мотивів поведінки суб'єктів держави на різних стадіях економічного розвитку, аналізу правильності прийняття рішень стосовно формування фінансових ресурсів держави. Курс передбачає отримання знань стосовно теорії та практики оподаткування та податкового регулювання, формування та використання доходів бюджетів, реалізації різних форм оподаткування, шляхи реформування однакової політики в Україні. Вивчення курсу «Податкова політика» передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсів «Основи оподаткування», «Податкова система», «Фіскальне адміністрування», та цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Компетентності:</p> <p>Здатність вирішувати комплексні практичні завдання у сфері обліку, аудиту та оподаткування із застосуванням економічного інструментарію в умовах мінливого ринкового середовища.</p> <p>Здатність до системного аналізу, абстрактного мислення та швидкого засвоєння нових фахових знань.</p> <p>Здатність ефективно працювати як самостійно, так і в команді для досягнення спільних професійних цілей.</p> <p>Здатність оцінювати сучасні економічні явища та тенденції, використовуючи методи макро- та мікроекономічного аналізу.</p> <p>Здатність оперувати нормами податкового та господарського законодавства у практичній діяльності підприємств.</p> <p>Результати навчання:</p> <p>Вміти формувати, аналізувати та інтерпретувати фінансову, податкову, управлінську та статистичну звітність як підґрунтя для прийняття стратегічних рішень.</p> <p>Володіти повним інструментарієм обліку, аудиту, контролю та оподаткування господарських операцій.</p>	

<p>Розуміти специфіки облікових та контрольних процесів для підприємств різних форм власності та видів економічної діяльності.</p> <p>Знати механізми бюджетної та податкової систем України для оптимізації облікової політики та вибору моделі оподаткування.</p>			
5. Організація навчання			
Обсяг курсу – 90 год.			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання	
лекції	16	6	
практичні	14	4	
самостійна робота	60	80	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
6	071 Облік і оподаткування	третій	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин (денна форма навчання/заочна форма навчання)		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
<p>Тема 1. Соціально-економічний зміст податкової політики.</p> <p>1. Загальний зміст категорії «податкова політика». Відмінності «податкової політики» від інших економічних категорій.</p> <p>2. Соціально-економічний зміст податкової політики. Інструменти податкової політики.</p> <p>3. Форми податкової політики.</p> <p>4. Види дискреційної фіскальної політики.</p> <p>5. Ефективність податкової політики.</p>	2/-	2/-	8/10
<p>Тема 2. Наукова парадигма податкової політики.</p> <p>1. Наукові теорії реалізації податкової політики.</p> <p>2. Наукові погляди А.Сміта, Д.Рікардо та інших представників класицизму.</p> <p>3. Маржиналістська (неокласична) фіскальна думка.</p> <p>4. Кейнсіанська теорія адміністрування податків.</p> <p>5. Монетаристська економічна школа. Фрідман та його економічні погляди.</p> <p>6. Особливості проведення податкової політики України.</p>	2/2	2/-	8/10
<p>Тема 3. Інституційне забезпечення формування та реалізації податкової політики.</p> <p>1. Інституційно-правове забезпечення податкової політики. Інституційно-організаційне забезпечення процесів реалізації податкової політики.</p> <p>2. Організаційно правова структура Державної податкової служби.</p> <p>3. Функції та завдання податкової служби.</p> <p>4. Кадрова складова інституційного забезпечення реалізації податкової політики.</p>	2/2	2/2	8/10
<p>Тема 4. Напрямки і форми реалізації податкової політики.</p> <p>1. Податкове право, як основа реалізації податкової політики.</p>	2/2	2/-	8/10

<p>2. Податковий менеджмент як механізм реалізації податкової політики, сутність податкового менеджменту, принципи реалізації.</p> <p>3. Податкове адміністрування, його історичний розвиток, ефективність адміністрування податків.</p> <p>4. Класифікація інструментів та загроз податкового адміністрування.</p> <p>5. Податкове планування та прогнозування..</p>			
<p>Тема 5. Проблемні аспекти функціонування податкової політики.</p> <p>1. Політичні проблеми при проведенні податкової політики.</p> <p>3. Політичні позиції стосовно інструменту податків.</p> <p>2. Політичні тенденції у сфері формування та фінансування державних витрат.</p> <p>4. Вплив політичного фактору на різних стадіях економічного розвитку.</p> <p>5. Ефект витіснення при використанні інструментів фіскальної та податкової політики.</p>	4/-	2/2	12/10
<p>Тема 6. Стратегічні орієнтири податкового реформування та трансформації податкової політики в контексті глобалізаційних процесів</p> <p>1. Особливості реалізації податкової політики в умовах глобалізації.</p> <p>2. Міжнародна податкова конвергенція.</p> <p>3. Податкова політика за умов формування економіки сталого розвитку.</p>	4/-	4/-	16/10
Разом	16/6	14/4	60/80
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>100 бальна шкала – оцінка формується наростаючим підсумком протягом семестру у такому співвідношенні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточне оцінювання – 90 балів (усні відповіді, розв’язання практичних ситуацій, тести, контрольна робота); – самостійна робота – 10 балів (тестування в СДН). <p>Загальна оцінка за курс відображається за шкалою:</p> <p>“відмінно” (90-100 балів) – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” (70-89 балів) – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності в розв’язках;</p> <p>“задовільно” (50-69 балів) – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповідях, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” (до 50 балів) – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p>Студенти виконують одну комплексну контрольну роботу. Головна мета – перевірка ступеня засвоєння теоретичних положень курсу (студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу у формі домашньої контрольної роботи та захищають під час останнього практичного заняття).</p>		

	У разі відсутності здобувача при написанні контрольної роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи в межах індивідуально-консультативної роботи з викладачем або в межах визначеного викладачем відповідного практичного заняття.
Практичні заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і практичну сторону з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Під час практичних занять студент отримує оцінки за результатами усних відповідей, доповідей, дискусій, розв'язування практичних ситуацій (задач), тестування тощо. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Самостійна робота	Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни складає 60/80 годин. Студентам пропонується виконання протягом семестру завдань, які розміщені у Системі дистанційного навчання університету. Також відповідно до графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.
Методи навчання	Наочні методи навчання – ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації для полегшення вивчення навчального матеріалу (використання ілюстрацій, графіків, схем, мультимедійних матеріалів (презентації, відео). Інтерактивні методи навчання – ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм (відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді тощо). Практичні методи навчання – передбачають виконання задач та вправ, які спрямовані на розвиток навичок і практичного застосування знань. Методи дистанційного навчання – ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської системи дистанційного навчання (https://d-learn.pnu.edu.ua), платформи для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт по темах, передбачених силабусом.
Підсумковий контроль	Підсумковий (семестровий) контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

7. Політика курсу

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом честі та Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату> та ін.

Відвідування занять: відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин (напр., хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному форматі відповідно до встановлених університетом правил. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника. Академічну заборгованість

студенти здають відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими в університеті правилами.

У студентів є можливість отримати додаткові бали пройшовши онлайн курси на навчальних платформах Prometheus, Coursera (чи інших рекомендованих кафедрою обліку і оподаткування: URL:<https://koia.pnu.edu.ua/platformy-dlia-neformalnoi-osvity/>). Слід враховувати, що приймаються сертифікати, які розширюють чи поглиблюють знання з дисципліни. Попередньо студент повинен погодити коректність обраного курсу (написавши лист на електронну адресу: halyna.leshchuk@cnu.edu.ua. Результати неформальної освіти визнаються згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (URL: <https://surl.li/xpiocw>).

При використанні технологій штучного інтелекту студенти повинні дотримуватись «Рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти» (URL: <https://surl.li/zntjjk>).

8. Рекомендовані ресурси

1. Андрущенко В.Л., Тучак Т.В. Податкові системи зарубіжних країн [Текст] : навч. посіб.; Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. 209 с.
2. Бечко П.К., Власюк С.А., Бечко В.П., Шумило Т.В. Принципи справедливості та їх відображення при оподаткуванні суб'єктів господарювання у вітчизняній податковій системі. Бізнес-Інформ. 2021. № 3. С. 156-161.
3. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система : навч. посіб. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : НУБіП України, 2021. 633 с.
4. Валігура В.А. Європейський досвід антикризового податкового регулювання. Наукові праці НДФІ. 2022. № 3. С. 75-89.
5. Валігура В.А. Сучасні тенденції гармонізації ПДВ у країнах Європейського Союзу. Фінанси України. 2022. № 3. С. 22-37.
6. Валігура В.А. Фіскальні асиметрії української економіки в контексті антикризового податкового регулювання. Інноваційна економіка. 2022. № 4. С. 104-111.
7. Валігура В.А., Валігура Т.В. Оцінка конкурентоспроможності податкової системи України як чинника формування національного багатства. Фінанси України. 2022. № 12. С. 87-110.
8. Валігура В.А., Валігура Т.В. Оцінювання ефективності діяльності податкових органів та напрями її удосконалення. Інноваційна економіка. 2024. №3. С. 110-118.
9. Валігура В.А., Герчаківський С.Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. Світ фінансів. 2022. С. 42-54.
10. Валігура В.А., Одайський О.Б., Вакуліч І.П. Управління змінами в спрощеній системі оподаткування: територіальний аспект. Інноваційна економіка. 2024. №4. С. 218 –
11. Валігура В.А., Сідляр В.В. Фіскально-регулююча роль рентної плати в Україні. Наукові праці НДФІ. 2022. №2. С. 66-78.
12. Валігура В.А., Шептак А.Б., Сорока М.В. Нові ініціативи ЄС у сфері гармонізації оподаткування бізнесу. Економіка та суспільство. 2025. № 71. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5513>
13. Воронська О. О. Податки в Україні: навчальний курс. Від теорії до практики : навч. посібник. 4-те вид. Дніпро : «Акцент ПП», 2021. 532 с.
14. Електронний кабінет платника податків URL : <https://cabinet.tax.gov.ua>
15. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Новації та напрями вдосконалення податкового законодавства України в умовах воєнного стану. Фінанси України. 2022. №6. С. 33-53.
16. Крисоватий А.І., Валігура В.А. Підходи до реформування спрощеної системи оподаткування в умовах реалізації Національної стратегії доходів до 2030 року. Фінанси України. 2024. №8. С. 7-29
17. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
18. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
19. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. Спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В. Електронні текстові дані. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 119 с.
20. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n1012>.
21. Сідляр В. В., Валігура В. А. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. Ефективна економіка. 2021. № 8. – URL:

<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9173>

22. Становлення та розвиток податкової системи України : монографія / М. Г. Волощук [та ін.] ; Ужгород. нац. ун-т, Юрид. ф-т, Голов. упр. держ. податк. служби України у Закарпат. обл., Місц. осередок ГО "Всеукр. асоц. ветеранів ДПС України" Закарпат. обл. Ужгород : Вид-во Олександри Гаркуші, 2021. 169 с.
23. Ткачик Ф.П., Валігура В.А., Дмитрів В.І. Фіскально-регулюючий потенціал податку на доходи фізичних осіб. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/602/576>
24. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Податкова система України в умовах воєнного стану: виклики для бізнесу та адаптація облікових систем. Український економічний часопис. № 10. С. 142-147. DOI: 10.32782/2786-8273/2025-10-22
25. Лещук Г.В., Савків У.С. (2023) Аналіз податкової політики України в умовах воєнного стану. Актуальні питання у сучасній науці. № 10 (16). С. 42 – 55. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10\(16\)-42-55](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-10(16)-42-55)
26. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я., Івасюк Н.Б. (2025). Сучасний стан правового регулювання фінансової відповідальності за порушення податкового законодавства. Наукові перспективи. № 5(59). С. 851-867. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5\(59\)-851-866](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5(59)-851-866)
27. Лещук Г.В., Шкроміда Н.Я. (2025). Підходи до оптимізації податкового навантаження в системі ефективного податкового планування. Актуальні питання економічних наук. № 10. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15331655>
28. Шкроміда Н.Я., Лещук Г.В. (2025) Управління податковими зобов'язаннями підприємства: обліково-аналітичний аспект. Сталий розвиток економіки. № 2(53). С. 318-323. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-43>
29. Лещук Г.В., Івасюк Н.Б. (2025) Вплив податкової політики на конкурентоспроможність торгівельних підприємств. Ефективна економіка. №3. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.3.15>

Викладач _____

_____ Лещук Г.В.